

Premi LiteNATura'09

V Premi Literari de Muntanya, Natura i Viatges

2ª Obra guanyadora del PREMI LITENATURA'09

Títol: *Munts d'idees*

Autor: Iago Otero Armengol

Amb el suport de:

Els vells de la zona expliquen que rius cabalosos que s'escolaven per antigues muntanyes transportaven una munió d'idees que l'aigua, amb la seva força erosiva, havia anat arrencant de llurs costers. Els rius d'idees s'iniciaven, vacil·lants, als pendissos dels cims i, ja més decidits, discorrien per valls amples i còmodes. A mida que anaven perdent força i s'atansaven a la mar, les idees que transportaven, primer les més pesades i després les més lleugeres, s'anaven dipositant en aquest gran delta que més tard es convertiria en la muntanya de Sant Llorenç del Munt. A poc a poc, la mar i els rius desaparegueren, i tota aquella massa pensamentera s'anà conglomerant. La pluja, el vent i la resta d'agents erosius iniciaren de seguida la seva tasca escultòrica, i ben aviat també hi esclataren els boscos i hi arribaren els animals i les persones. El bufar del temps anà modelant la muntanya fins a donar-li la forma peculiar que té avui. Unes cabòries rocalloses que ara ens disposem a caminar.

L'inici del recorregut travessa un bosc poblat de paraules que sonen dintre meu. El sotabosc, frondós i repetitiu, fa difícil penetrar-hi i avançar. Les cabòries són lianoides i punxents, se t'enganxen a les cames i als braços. Hem d'arrencar arítjols i arrossegar-nos per terra per superar aquesta xarxa pensívola. La motxilla s'hi encalla, les fulles entren pel clatell i la terra negra s'adhereix a la pell suada. No hi ha espais buits per on corri l'aire i es fa feixuc de respirar. La meua veu és pertot. En una de les seves obres, Perejaume es pregunta quanta estona haurà de caminar per no sentir-se la veu. Per sentir, suposo, la veu de les coses. De la muntanya, els arbres i les roques. Per aconseguir escoltar realitats que s'amaguen davant d'un mateix, móns sencers

submergits en la frondositat del bosc que travessem. Que són allà com si res, indiferents al fet de no ser percebuts pels humans.

El camí no deu passar per aquí, penso. Però enmig d'aquest bosc tan espès qualsevol espai una mica aclarit sembla un possible viarany. De fet, en aquesta obaga segur que no hi resta ni un pam quadrat que no hagi estat trepitjat mai per algú. La muntanya té memòria i guarda les petjades dels carboners, les pageses, les ovelles i els senglars que hi han passat al llarg dels segles. Però no les mostra amb descaradura, sinó que les conté subtilment tot retenint la respiració perquè no se li escapin els secrets més imprescindibles. Diuen que si t'atures i inspires profundament l'olor d'humitat que desprèn la terra fullosa pots intuir la presència dels antics. I que si aferres la galta a l'escorça d'una alzina sinuosa arribes a sentir com llurs veus prenen part en un brunzit volàtil que s'esvaeix a contrallum, impossible de retenir.

A la fi la densitat de pensaments decreix i un corriol fressat ens condueix a un roquerar farigolat. A sobre hi reposa una cinglera feta de petits còdols d'idees, cimentades per una matriu calcària. Hi ha idees cantelludes, idees arrodonides, idees transcendents i idees que no han estat mai desxifrades. Totes tenen, però, un baf d'època geològica pretèrita; ens remetent als rius cabalosos que s'escolaven per les antigues muntanyes de l'imaginari col·lectiu. M'apropo a la cinglera, en palpo els conglomerats i provo d'escalar-hi, però se m'esmicolen a les mans i els fragments, pensarosos, es dissipaven avall. Continuem caminant pel roquerar que flanqueja la cinglera i ens adonem com, a mida que avancem, escrivim. Escolteu com el soroll de les passes pedregoses va marcant el ritme de la narració, enmig de la cinglera i la canal. Són passes de cop sec de roca, estic cloc-piu, decidides, em trobo frenòpata, rítmiques, sento un cloc-cloc dins el

cap, colpidores. D'altres passes queden amortides per una pila de còdols que em fan relliscar mentre s'escampen sota la bota, patac, patafi i patapam.

La canal esgota els darrers sòls emboscats i ens lliura a un cim, rocós i nu, que fa mal de cames i d'esquena. L'atapeïment d'idees s'estén als nostres peus fins a l'horitzó. Els turons arbrats deixen anar una boira obsessiva que es gronxa al ritme de la brisa i s'esmuny entre les copes dels pins, tot avançant cap allà on posem la vista. A poc a poc, la massa nuvolosa puja sot de la Carda amunt, que em voldràs aquesta nit, supera el turó de Matalonga i cavalca pel coll Llarg, saps que no m'agrada que em diguis aquestes coses, ascendeix bruscament la paret oriental de la Castellassa, què vols dir, doncs que abans era diferent, el què, tot plegat. En un intent d'escapada, dirigeixo ràpidament la mirada muntanya enllà, però l'aire enterbolit d'obsessions avança més ràpid i ja és allà on poso l'ull, per què em vas dir allò a cau d'orella, fa molt temps d'això, ja ho sé, llavors les roques regalimaven i les basses sobreeixien, i què vols dir amb això. La boira ja ha arribat a la font Soleia i és a punt de tramuntar la carena. Sòlida, ressegueix els pedregars i s'acosta amenaçadorament cap a nosaltres.

Davallem del cim pels vessants que encara no han estat envaïts per la boirassa. Baixem per una canal acompanyats de la idea de relliscar que desprenen les roques gastades pel pas del temps i la fullaraca d'alzina barrejada amb terra negra. Només algunes clarianes recullen la mica de llum que es desprèn del cel –ja fa estona que el sol s'ha amagat rere la serra de l'Obac- i esmorteixen parcialment la fosca que deixa anar el bosc. El corriol de la canal ens lliura a les feixes del Frescal. Ara que acaba de ser llaurada, la terra desprèn la suor i l'esforç de totes les generacions de pagesos que hi han treballat. L'aire que xiula aquest capvespre d'estiu i que belluga les fulles de la noguera conté tot allò

que han imaginat els habitants de la muntanya des que aquesta fou esculpida. Mireu els camps, els boscos i les muntanyes. Contenen l'angoixa i la felicitat de tots els éssers que han existit i existiran. Amaguen els secrets més importants, les lliçons més subtils i els relats més penetrants. Hi ha, a les coses, l'ànima de totes les mirades i de la nostra mirada que tot ho vol abastar. El paisatge és viu, ens reflexa.

La nostra veu s'anirà rendint a l'imponent so de les coses i anirà callant lentament fins a concordar-hi d'una forma exacta. El lleuger tremolor d'una fulla d'alzina enlairarà un esparver i llevarà la boirada del cel. Un trepig al ferm del camí aixecarà una bafarada humida d'història del lloc i tot agafarà un matís de plenitud que ni tan sols hem arribat a imaginar mai. Les herbes floriran i les bèsties correran en ziga-zaga pels camps de civada. Les cingleres agafaran tons vermellorsos i el sol es pondrà rere el Castellsapera. La nit s'imposarà amb delicadesa i tot prendrà un caràcter de culminació de la reflexió. Seguirem caminant sense remordiments ni mapa ni destí. Escoltarem el so de Sant Llorenç i ens n'endurem el secret en una alenada de sajolida.

Iago Otero Armengol

2n premi del Premi LiteNATura'09